

การเก็บเกี่ยว

ที่อายุ 60-75 วัน ควรเก็บเกี่ยว 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อถั่วเขียวมีฝักแก่ 80 เปอร์เซ็นต์ และครั้งที่ 2 หลังจากเก็บเกี่ยวครั้งแรกประมาณ 14 วัน โดยใช้มือปลิดฝักแก่ที่เปลี่ยนเป็นสีดำสำหรับเก็บเมล็ดทำพันธุ์ หรือใช้เครื่องเกี่ยวนวด

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ตากฝักถั่วเขียว 1-2 แดด เพื่อลดความชื้น กะเทาะเมล็ดด้วยเครื่องกะเทาะหรือใช้ร่อนนวดที่ปล่อยลมยางให้อ่อน กะเทาะเมล็ดออกจากฝัก ร่อนทำความสะอาด นำเมล็ดที่ได้ไปผึ่งแดดอีกครั้งเพื่อลดความชื้นให้ได้ 10-12 เปอร์เซ็นต์ บรรจุเมล็ดถั่วเขียวในกระสอบที่สะอาดและเย็บปากกระสอบให้มิดชิดส่งจำหน่าย

การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวไว้ใช้เอง

เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวมักขาดแคลน ควรผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง โดย

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ดีจากแหล่งที่เชื่อถือได้
2. ปลูกและปฏิบัติดูแลรักษาตามคำแนะนำ
3. ตรวจสอบสม่ำเสมอ และกำจัดพันธุ์ปน อย่างน้อย 2 ครั้ง คือ ระยะต้นกล้า และระยะออกดอก/ติดฝัก
4. เก็บเกี่ยวฝักแก่โดยใช้มือปลิดฝักแก่ที่เปลี่ยนเป็นสีดำ จะได้เมล็ดพันธุ์ที่ดีกว่าเครื่องเกี่ยวนวด
5. ภายหลังกะเทาะเมล็ด ทำความสะอาด ผึ่งแดดอีกครั้งให้เมล็ดแห้งสนิท (ความชื้น 10-11 เปอร์เซ็นต์) ทดสอบโดยใช้ฟันขบเมล็ดจะแตกเป็นชิ้นเล็กๆ
6. บรรจุเมล็ดพันธุ์ในภาชนะที่สะอาดและปิดได้มิดชิด เช่น ถุงพลาสติกหนา ปีบ หรือถังพลาสติกที่มีฝาปิดได้สนิท วางภาชนะไว้ในที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่เปียกชื้น มีการป้องกัน แมลง หนู หรือสัตว์อื่นๆ เข้ารบกวน

“ ถ้าเกษตรกรทุกท่านสามารถปฏิบัติได้
ก็จะมีเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวไว้ใช้ปลูกเองใน
ฤดูถัดไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ”

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม
ศูนย์วิจัยพืชไร่ชัยนาท อ.เมือง จ.ชัยนาท
โทร. 056-405080-1

การปลูกถั่วเขียว ในวิกฤติภัยแล้ง

จัดทำโดย
สถาบันวิจัยพืชไร่
และพืชทดแทนพลังงาน
กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถั่วเขียว เป็นพืชอายุสั้น **ใช้น้ำน้อยทนแล้ง** นิยมปลูก
สลับกับการปลูกข้าวเพื่อตัดวงจรการระบาดของศัตรูข้าว
ช่วยเพิ่มธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับปรุง
โครงสร้างดิน เพิ่มรายได้เกษตรกร

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ถั่วเขียวสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินแทบทุกชนิด ที่มี
ค่าความเป็นกรดต่ำ 5.5-7.0 อุณหภูมิที่เหมาะสม 25-35 องศา
เซลเซียส การปลูกและงอกในช่วงอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศา
เซลเซียส ถั่วเขียวจะชะงักการเจริญเติบโต

การปลูกในฤดูแล้ง เริ่มปลูกเดือนธันวาคม และไม่
เกินเดือนมกราคม โดยปลูกได้ทันทีหลังเก็บเกี่ยวข้าวนปี
ในสภาพดินมีความชื้น

พันธุ์ถั่วเขียว

พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์ชยันนาท 84-1
ชยันนาท 72 เมล็ดพันธุ์ควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า 85 เปอร์เซ็นต์

การปลูก

แบบไม่ให้น้ำ อาศัยความชื้นในดินหลังเก็บเกี่ยวข้าว
โดยไถดิน 1-2 ครั้ง หว่านเมล็ดอัตรา 5-6 กิโลกรัมต่อไร่
แล้วพรวนดินกลบ

แบบให้น้ำ ปลูกเป็นแถว ใช้ระยะปลูกระหว่างแถว
50 เซนติเมตร ระหว่างต้น 10 เซนติเมตร จำนวน 2 ต้น
ต่อหลุม โดยการไถ พรวน ปรับระดับดินให้สม่ำเสมอ ตัด
ร่องเพื่อระบายน้ำ

การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 20-30 กิโลกรัมต่อไร่
หว่านพร้อมกับการเตรียมดิน

การให้น้ำ ไม่ควรให้
ถั่วเขียวขาดน้ำช่วงออกดอก
ติดฝักจะทำให้ผลผลิตลดลง

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

วัชพืช

หลังงอก ใช้สารเคมีพ่นที่ระยะวัชพืชส่วนใหญ่มีใบ 3-5 ใบ
หรือประมาณ 15-20 วันหลังถั่วเขียวงอก ใน **วัชพืชใบแคบ** ใช้
สารเคมี ฟลูเอซิฟอบ-พี-บิวทิล (15% อีซี) 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ
20 ลิตร หรือควิซาโลฟอบ-พี-เทฟิวิล (6%อีซี) 50 มิลลิลิตร
ต่อน้ำ 20 ลิตร สำหรับ **วัชพืชใบกว้าง** ใช้สารเคมี โฟมิซาเฟน
(25% อีซี) 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นคลุมไปบนต้น
ถั่วเขียวและวัชพืช ห้ามใช้เกินอัตราที่กำหนด เพราะเป็น
อันตรายต่อต้นถั่วเขียว

แมลงศัตรู

1) ระยะต้นกล้า

- **หนอนแมลงวันเจาะลำต้น** พ่นด้วยสารเคมี ไตรอะโซฟอส
40 % อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หลังถั่วเขียวงอก
ไม่เกิน 7-10 วัน และพ่นครั้งที่ 2 ห่างกัน 7 วัน

2) ระยะออกดอกและติดฝัก

- **เพลี้ยไฟ** ใช้สารเคมีคาร์โบซัลเฟน 20 %อีซี อัตรา 50
มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบการทำลายใบและดอก
ในระยะถั่วเจริญเติบโตจนถึงระยะติดฝักอ่อน
- **หนอนเจาะฝัก** ใช้สารเคมีไตรอะโซฟอส 40 % อีซี อัตรา
50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นในระยะถั่วออกดอกถึงติดฝัก

โรคที่สำคัญ

- **โรครากเน่า โคนเน่า** คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วย
สารเคมีเมทาแลกซิล อัตรา 5 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์
1 กิโลกรัม
- **โรคราแป้ง** ใช้พันธุ์ต้านทาน หรือใช้สารเคมี
เบโนมิล 50%ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 15-20 กรัมต่อ
น้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อถั่วเขียวอายุ 30 วัน และพ่นซ้ำทุกๆ
10 วัน จำนวน 2 ครั้ง

